

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 6. juni 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Schiøler
Sagsnr.: 2025-04920
Dok.: 3699099

Besvarelse af spørgsmål nr. 968 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 968 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. april 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 968 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for eksempler på tidligere brug – og herunder betydning – af termen ”kompetencekort” indenfor politi og anklagemyndighed, foruden dokumentet ”Slutning af økonomiske sager på ressourcer (2024-projekt)” fra Østjyllands politi?”

Svar:

1. Folketingets Retsudvalg har over for Justitsministeriet præciseret, at begrebet kompetencekort skal forstås som et dokument, hvoraf der fremgår en fordeling af kompetencer (hvem kan gøre hvad).

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Rigsadvokaten kan oplyse, at det som udgangspunkt er det juridiske personale i anklagemyndigheden, der har kompetence til at træffe afgørelse efter retsplejelovens § 749, § 721 og § 722 samt bødeforelæg efter retsplejelovens § 832. Kompetence kan dog under visse omstændigheder delegeres til politiuddannet personale og administrativt personale. Politikredsen skal i givet fald udarbejde nærmere lokale retningslinjer herfor.

2. Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Kvalitet og legalitet i straffesagsbehandlingen, punkt 3.2.3, har fastsat følgende generelle retningslinjer om kompetencefordeling, herunder afgørelseskompetence:

”a) Sagsbehandlingsskridt/beslutninger under efterforskningen

Der skal fastsættes en klar fordeling af kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende sagens behandling, herunder kompetencen til at iværksætte eller godkende straffeprocessuelle tvangsindgreb og særlige efterforskningsskridt.

Der skal foretages en sådan registrering af sagen og indgrebet, at der efterfølgende kan ske identifikation af sager og indgreb til brug for kvalitets- og legalitetssikringen.

Der skal bl.a. fastsættes retningslinjer om kompetencefordelingen på følgende områder:

- anholdelse og udstrækning af frihedsberøvelse
- øvrige tvangsindgreb
- foretagelse af mere vidtgående eller omkostningstunge efterforskningsskridt
- orientering af sigtede om muligheden for strafnedsættelse som følge af forklaringer om medgerningsmænd
- fremsættelse af retsanmodninger til udenlandske myndigheder
- særlige efterforskningsskridt, herunder brugen af anonyme vidner, meddelere og agenter

Det skal fastlægges, hvorvidt anmodninger til retten om iværksættelse eller godkendelse af tvangsindgreb helt undtagelsesvis kan forelægges for retten af andre end anklagemyndighedens juridiske personale. Dette bør kun forekomme, hvor det måtte være praktisk udelukket at overdrage sagen til eller forelægge sagen telefonisk for anklagemyndighedens juridiske personale.

b) Afgørelser efter retsplejelovens § 749, § 721 og § 722 samt bødeforlæg efter § 832

1. Det juridiske personale

Det juridiske personale i anklagemyndigheden har kompetencen til at træffe følgende afgørelser:

- Afvisning af en anmeldelse efter retsplejelovens 749, stk. 1
- Standsning af efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2
- Opgivelse af sigtelsen efter retsplejelovens § 721
- Meddelelse af tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722 og
- Udstedelse af bødeforelæg efter retsplejelovens § 832

Det betyder, at disse afgørelser som udgangspunkt skal træffes af det juridiske personale i anklagemyndigheden. I nogle situationer kan politiuddannet personale eller kontorphonale, der er beskæftiget med at modtage anmeldelser, dog afvise en anmeldelse eller – for så vidt angår politiuddannet personale – opgive en sigtelse på stedet. Det gælder anmeldelser mv., der er åbenbart grundløse, se nærmere nedenfor under pkt. 2.

Herudover kan særligt bemyndigede medarbejdere med de nødvendige uddannelsesmæssige og personlige forudsætninger bemyndiges til på visse konkrete sagsområder at afgøre sager efter retsplejelovens § 749, §

721 eller § 722 samt udstede bødeforelæg efter retsplejelovens § 832, se nærmere nedenfor under pkt. 3.

2. Politiuddannet personale og kontorpersonale, der er beskæftiget med at modtage anmeldelser

Anmeldelser, der er åbenbart grundløse, eller hvor det anmeldte åbenbart ikke er strafbart, kan dog afvises af politiuddannet personale eller kontorpersonale, der er beskæftiget med at modtage anmeldelser.

Herudover kan politiuddannet personale opgive sigtelser på stedet, f.eks. i forbindelse med visitation for euforiserende stoffer og våben, hvis disse viser sig at være åbenbart grundløse.

3. Særligt bemyndigede medarbejdere

Endvidere kan særligt bemyndigede medarbejdere med de nødvendige uddannelsesmæssige og personlige forudsætninger bemyndiges til på visse konkrete sagsområder at afgøre sager efter retsplejelovens § 749, § 721 eller § 722 samt udstede bødeforelæg efter retsplejelovens § 832.

En sådan bemyndigelse kan navnlig komme på tale i følgende tilfælde:

- Mindre alvorlige straffelovsovertrædelser, f.eks. hærværk, brugstyveri, butikstyveri og andre mindre berigelsesforbrydelser, jf. straffelovens § 287, og hæleri, jf. straffelovens § 290, stk. 1 (bødeområdet)
- Færdselslovsovertrædelser, herunder tilkendegivelser efter færdselslovens § 119 a
- Mindre alvorlige særlovssager i øvrigt, som f.eks. overtrædelse af ordensbekendtgørelsen, restaurationsloven og beredskabsloven

Der kan efter omstændighederne også på andre sagsområder ske bemyndigelse med henblik på den bedst mulige ressource- og kompetenceanvendelse i politikredsen, og når det i øvrigt er ubetænkeligt at delegere afgørelseskompetencen mv. Eksempelvis kan der ske bemyndigelse i indbrudssager, forudsat at bemyndigelsen kun omfatter sager, hvor der ikke er fundet brugbare spor på gerningsstedet, eller hvor der ikke er mistanke til en mulig gerningsmand. Der kan f.eks. også ske bemyndigelse i sager om økonomisk kriminalitet, forudsat at bemyndigelsen kun omfatter sager, hvor der ikke efter den indledende efterforskning er fundet brugbare spor, og der ikke er yderligere efterforskningsskridt, der med

rimelighed kan foretages, eller hvor der ikke er mistanke til en mulig gerningsmand.

Bemyndigelse til at udstede bødeforelæg efter retsplejelovens § 832 kan i øvrigt kun ske på mindre alvorlige sagsområder,

- hvor Rigsadvokaten har fastsat vejledende bødetakster,
- hvor der i øvrigt er fastsat vejledende bødetakster, f.eks. i forarbejder til lovgivningen, eller
- hvor en særmyndighed efter fast praksis har fremsendt begrundet forslag til en bødes størrelse eller har fremsendt et ikke-vedtaget administrativt bødeforelæg.

Selvom en sag er omfattet af de sager, hvor der kan ske bemyndigelse, jf. ovenfor, skal sagen altid afgøres af anklagemyndighedens juridiske personale, hvis sagen er kompliceret eller i øvrigt kan give anledning til tvivl.

En bemyndigelse til særligt bemyndigede medarbejdere kan ikke omfatte nedenstående tilfælde, hvor afgørelsen således altid skal træffes af anklagemyndighedens juridiske personale (uanset om sagen er oprettet på et undersøgelsesnummer eller på et ”skarpt” nummer):

- Alvorligere overtrædelser af straffeloven, som f.eks.:
 - personfarlig kriminalitet, herunder vold, seksualforbrydelser og forbrydelser i øvrigt, som indebærer vold eller trusler
- Alvorligere, herunder omfattende og mere komplicerede særlovssager og sager om økonomisk kriminalitet
- Sager, hvor handlingen kan have baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle eller politiske orientering eller lignende
- Sager, som er omfattet af særlige indsats- og fokusområder
- Sager, der er omfattet af særlige forelæggelses- og indberetningsordninger, som f.eks.
 - sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b og/eller lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv.
 - sager mod advokater
 - sager mod sundhedspersonale
 - sager, hvor der kan opstå spørgsmål om rettighedsfrakendelse eller foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70

- sager, hvor der er uenighed mellem en særmyndighed og politikredsen om tiltale spørgsmål
- Sager, der kan have særlig offentlig eller almen interesse
- Sager, hvor den sigtede har været/er varetægtsfængslet
- Sager, hvor der har medvirket forsvarer under efterforskningen (f.eks. i forbindelse med en politiafhøring, videoafhøring eller fotokonfrontation)
- Sager, hvor anmeldelsen er foretaget af en advokat på vegne af en klient
- Sager, hvor der er spørgsmål om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald efter retsplejelovens §§ 721-722 på grund af forældelse eller af ressourcemæssige hensyn

4. Udarbejdelse af retningslinjer

Politikredsen skal udarbejde nærmere retningslinjer for, i hvilket omfang der er sket bemyndigelse som anført ovenfor. Det skal klart fremgå, hvem der er sket bemyndigelse til, og hvad bemyndigelsen omfatter. Det skal udtrykkeligt fremgå, at sager, der kan give anledning til tvivl eller er komplicerede, altid skal afgøres af en jurist i anklagemyndigheden. I retningslinjerne skal det fremhæves, at det skal fremgå af sagen, hvem der har truffet afgørelse.

Politikredsen skal løbende føre den nødvendige og tilstrækkelige kvalitets- og legalitetskontrol med sager og sagsområder, som er omfattet af en bemyndigelse som anført ovenfor. Politikredsen skal udarbejde nærmere retningslinjer for, hvem der har ansvaret for denne kvalitets- og legalitetskontrol, og hvordan kontrollen skal udføres. Klager over afgørelser efter retsplejelovens § 749, § 721 og § 722 skal altid behandles af anklagemyndighedens juridiske personale.

c) Bødetilkendegivelser

For så vidt angår bødetilkendegivelser henvises der til cirkulæreskrivelse af 16. december 1996 om bødetilkendegivelser på stedet.”

3. Rigsadvokaten bemærker, at der således er mulighed for at delegere kompetence til at træffe afgørelse efter retsplejelovens § 749, § 721 og § 722 til udvalgte medarbejdere i sager om økonomisk kriminalitet. Alvorligere, herunder omfattende og mere komplicerede sager om økonomisk kriminalitet, skal behandles af anklagemyndighedens juridiske personale.

4. Rigsadvokaten skal endelig bemærke, at Rigsadvokaten har anmodet politikredsen og statsadvokaterne om at gennemgå

alle gældende retningslinjer, vejledninger, actioncards, instrukser mv., der indeholder kriterier for slutning af sager, dvs. henlæggelse og påtaleopgivelse af sager, samt at gennemgå bemyndigelser og evt. andet materiale, hvor der er sket delegering af kompetence fra anklagemyndigheden til andre i politiet.”

2. Der henvises derudover til Justitsministeriets besvarelse af 24. april 2025 af spørgsmål nr. 998 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvoraf det bl.a. fremgår, at når Rigsadvokaten har afsluttet gennemgangen og kvalitetstjekket af alle actioncards mv. om henlæggelse af sager, vil resultaterne blive delt med Folketinget. I den forbindelse vil jeg også gerne se på, hvordan Folketingets Retsudvalg kan få adgang til at gennemgå de efterspurgte actioncards mv. på en måde, hvor der samtidig tages højde for de politioperative hensyn, der kan gøre sig gældende for de enkelte actioncards mv.

Endvidere har jeg – som også drøftet med Folketingets partier på et møde den 14. maj 2025 – igangsat en fast track-undersøgelse af det omtalte actioncard ”Slutning af økonomiske sager på ressourcer (2024 projekt)” fra Østjyllands Politi og et tidligere anvendt ringepapir fra Østjyllands Politi, hvor dokumenterne vil blive kvalitets- og legalitetstjekket af statsadvokaten snarest muligt. Resultaterne af disse undersøgelser vil ligeledes blive delt med Folketinget.